

Ondanks het veto uit Rome houden de Broeders van Liefde vast aan hun visietekst over euthanasie bij psychiatrisch lijden. ‘Als je iets verbiedt, stopt elk gesprek. Wij willen net in dialoog treden.’

‘Jezus legde ook regels naast zich neer’

Welke voorwaarden stellen de Broeders?

VAN ONZE REDACTRICE VEERLE BEEL

BRUSSEL. Nog voor de persconferentie op de hoofdzet van de Broeders van Liefde in Gent van start was gegaan, uitte generaal-overste Raf de Rycke zijn teleurstelling al. Hij betreurt dat de Belgische tak van de congregatie niet bereid is om alsnog over hun nieuwe visietekst inzake euthanasie onderhandelen.

De Broeders van Liefde komen inderdaad niet op hun inhaaltraject terug. De raad van bestuur heeft zich maandagavond opnieuw achter de visietekst inzake euthanasie geschaard, zoals die in maart werd goedgekeurd. Euthanasie bij mensen die psychiatrisch lijden en geen levensperspectief meer hebben, ondanks pogingen van artsen en therapeuten om hen dat te bieden, zal dus mogelijk worden in de twaalf psychiatrische voorzieningen van dit land die tot de groep Broeders van Liefde behoren.

In antwoord op de kritiek uit Rome zijn de zorgvuldigheidsvoorwaarden weliswaar nog wat strenger gemaakt (*zie inzet*). Ze zijn nu zo zorgvuldig dat ‘patiënten die naar euthanasie zullen vragen misschien wel zullen zeggen dat we het hen heel moeilijk maken’, zegt Axel Liégeois, stafmedewerker ethiek van de Broeders van Liefde.

‘We geloven dat we het leven zo op de beste mogelijke manier beschermen. Euthanasie zal bij ons echt maar hoogst uitzonderlijk worden toegepast’

RAF DE RYCKE

Voorzitter Belgische afdeling Broeders van Liefde

‘Wij blijven ten volle gaan voor het leven en voor goede psychiatrische zorg’, voegt voorzitter Raf De Rycke eraan toe. ‘Elk straaltje hoop op leven willen we ten volle benutten. Daarom starten we een tweetrajectenbegeleiding op. Als de vraag naar euthanasie wordt gesteld, zullen we daar gehoor aan geven. Tegelijk zullen we een traject opstarten waarbij we samen met de patiënt zoeken naar mogelijkheden van herstel en zeker ook van zinbeleving. We geloven dat we het leven zo op de beste mogelijke manier beschermen, en werpen hiermee ook een dam op tegen een

mogelijk hellend vlak. We maken ons sterk dat euthanasie bij ons echt maar hoogst uitzonderlijk zal worden toegepast.'

Rik Torfs. Jimmy Kets

Het water is te diep

Als het dan toch om uitzonderingen gaat, waarom blijft het spagaat met Stockman, de overste in Rome, dan zo groot? Volgens het persbericht van de generaal-overste kon zelfs Rik Torfs, professor in kerkrecht aan de KU Leuven, niet meer bemiddelen tussen beide partijen omdat hij 'geen vertrouwen meer kon stellen in de organisatie Broeders van Liefde in België'.

Dat gaat volgens Torfs zelf wat te ver: 'Ik heb vastgesteld dat het water tussen beide partijen te diep is. De gemeenschappelijke basis om tot een inhoudelijk gesprek te komen, ontbreekt.'

'Het gaat niet meer over die paar euthanasiegevallen per jaar. Het gaat over de waarde die wordt toegekend aan de beschermwaardigheid van het leven'

RIK TORFS

Probeerde tevergeefs te bemiddelen

Hij betreurt dat en hoopt dat het niet tot een fatale clash komt: 'Temeer omdat het hier twee partijen betreft die het allebei zo goed menen. Het risico voor de Broeders is niet klein: er zijn allerlei kerkrechtelijke procedures mogelijk die het katholieke karakter van hun organisatie belagen.'

Waarom is dat niet zo voor de KU Leuven, die ook psychiatrische voorzieningen beheert waar euthanasie bij uitzichtloos psychiatrisch lijden wordt toegepast? Volgens Torfs is het bij de Broeders tot een principiëskwestie uitgegroeid. 'Het gaat niet meer over die paar euthanasiegevallen per jaar. Het gaat over hun tekst zelf, die een belangrijk filosofisch luik bevat. Het gaat meer bepaald over de waarde die wordt toegekend aan de beschermwaardigheid van het leven.'

Voor Rome en de generaal-overste van de Broeders is die waarde absoluut. Voor de Belgische Broeders is die fundamenteel en dus erg belangrijk, maar ze kan onder voorwaarden worden afgewogen tegen twee andere waarden: de autonomie van de patiënt en de goede zorgrelatie.

Katholiek of niet?

'Als je iets verbiedt, heb je maar één zin nodig. Dan stopt elke ethische afweging en elk gesprek', zegt Raf De Rycke. 'Wij willen net in dialoog treden met de lijdende mens. Dat is volgens ons een evangelisch geïnspireerde visie. Jezus Christus legde ook de sabbat en andere regels naast zich neer, om de lijdende mens nabij te zijn. Er zijn meerdere christelijk geïnspireerde visies mogelijk.'

'Wij weten dat niet iedereen binnen onze organisatie het daarmee eens is, maar we hebben ook veel positieve reacties gekregen, van binnen en buiten onze muren. We laten ruimte voor werknemers die hier niet

aan willen meewerken. We hopen op een modus vivendi, waarin beide visies naast elkaar kunnen bestaan.'

In zijn persbericht laat de generaal-overste daar geen twijfel over bestaan: een 'modus vivendi' is voor hem niet aan de orde: 'De dialoog moet gaan over het al dan niet toepassen van euthanasie binnen de muren van de Broeders van Liefde.'

Of zoals Torfs in een tweet concludeert: 'Soms is er geen oplossing. En is dat de oplossing waar iedereen weer mee verder kan.'

Welke voorwaarden stellen de Broeders?

De visietekst van de Broeders van Liefde over euthanasie vertrekt van de euthanasiewet, maar breidt de voorwaarden die daarin staan uit.

Hetzelfde als in de euthanasiewet:

- nagaan of de patiënt wilsbekwaam is (wat minder evident is in een psychiatrische context)
- nagaan of de medische toestand uitzichtloos is
- nagaan of er geen redelijke andere oplossing is (alle andere mogelijke therapieën moeten uitgeprobeerd zijn)

Anders dan in de euthanasiewet, vraagt de tekst om overleg op vijf niveaus:

- met de patiënt, gedurende minstens zes maanden (minimaal één maand volgens de wet)
- de drie artsen die de aanvraag beoordelen, moeten fysiek samenkomen voor overleg (de wet vraagt enkel dat drie artsen oordelen)
- overleg met het zorgteam
- overleg met de familie of andere naasten is de regel
- overleg met een lokale supportgroep van de Broeders

Ook anders:

Een eigen evaluatiecommissie van de Broeders, met experts van binnen en buiten de organisatie, beoordeelt elke aanvraag vooraf (de wet verplicht alleen evaluatie na de feiten). (vbr)

